

Pohjois-Karjalan väestönkehitys, hyvinvointi ja työmarkkinatilanne

Tarkastuslautakunta

15.4.2024

maakunta-asiamies Kimmo Niiranen

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Huomioita

Väestönkehityksen tila kaksijakoinen

- luonnollinen väestönmuutos pakkasella, muuttoliike ennätyksellisen vahvaa
- ikääntymisestä haasteita osaavan työvoiman saatavuuteen ja sote-palveluihin

Työttömyys kasvussa ja maan korkeinta

- silti osaajista pulaa tietyillä toimialoilla ja ammateissa

Poikkeukselliset olot haastavat elinkeinoelämän kehitystä

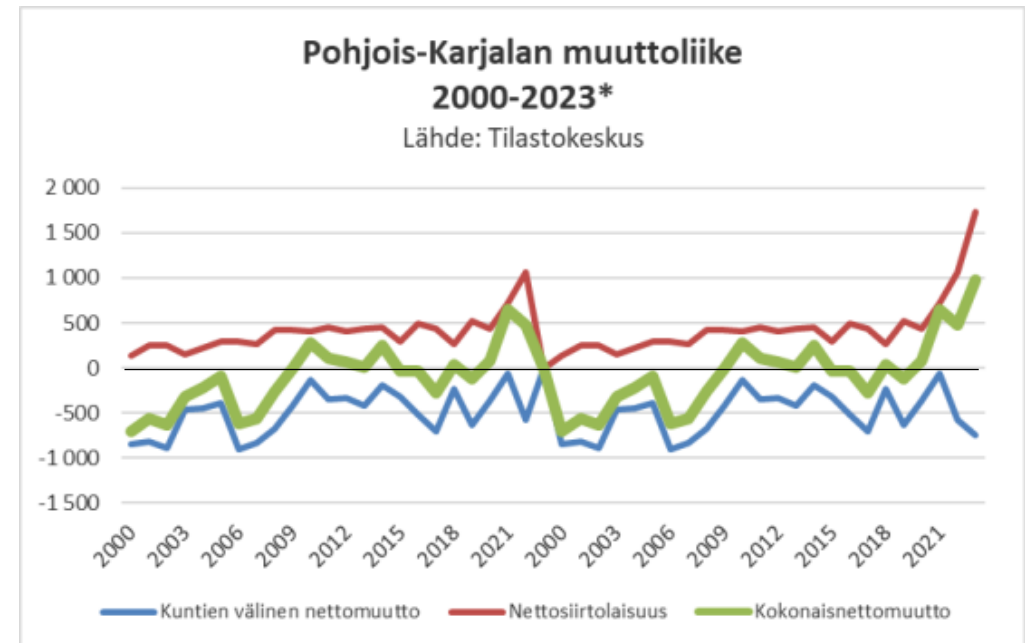
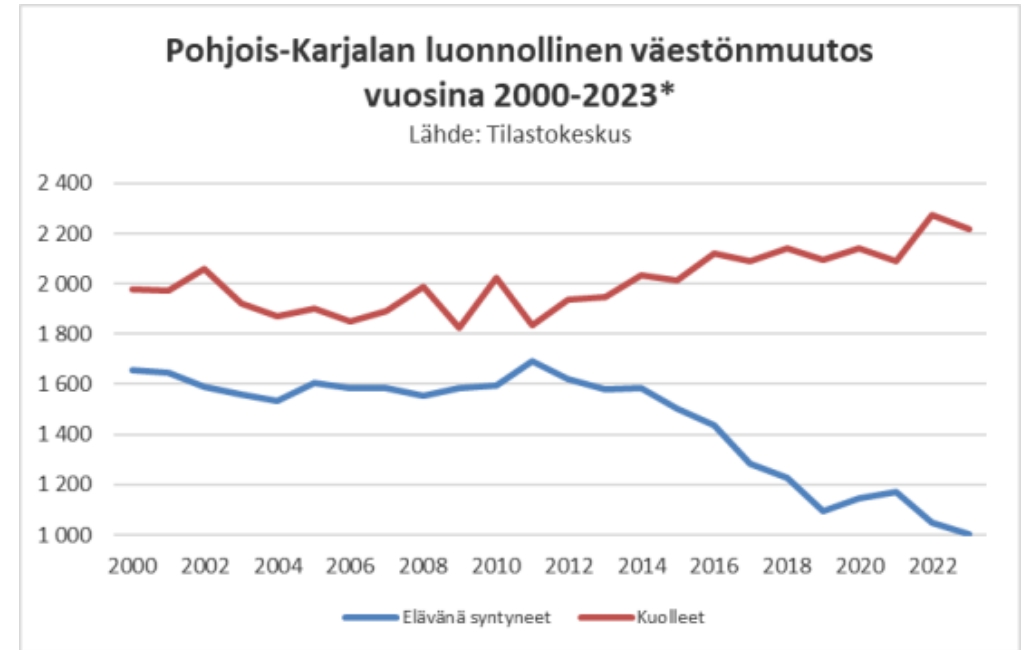
- yritysten tulevaisuusnäkymät heikentyneet
- mahdollisuuksia mm. vihreässä siirtymässä ja koulutuksessa

Hyvinvoinnissa haasteita

- maan matalimmat tulot ja korkea sairastavuus

Väestönkehitys

- **Syntyvyys laskussa vuodesta 2010 lähtien**
  - 2023: 1 001* syntynyttä, 2 218* kuollutta
  - luonnollinen väestötappio 1 217*
- **Muuttovoitto taas uuteen ennätykseen**
  - maahanmuuttovoitto 1 736*
  - Joensuun tulomuutto: 1 161*, josta ukrainalaiset kotikuntalaiset 226 (20 %)
  - maan sisäinen muuttotappio 755*
  - kokonaismuuttovoitto 981* henkeä

Väestönmuutosten ennakkotiedot

Vuosi

Kuukausi

Ennakkotieto vai lopullinen

2023

Kaikki

■ Ennakkotieto

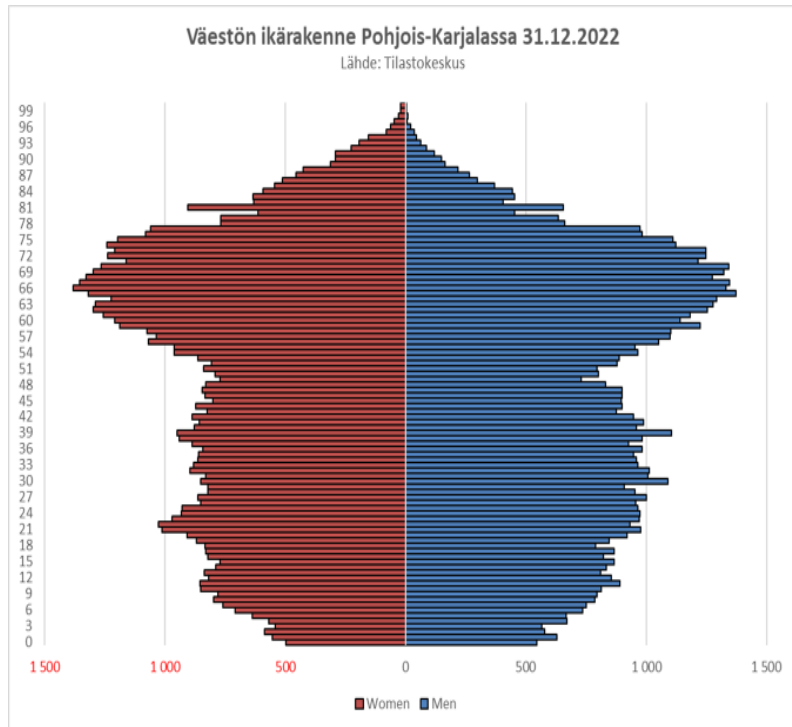
Voit valita halutut kuukaudet Kuukausi-alasvetovalikosta. Useamman kuukauden valinta Ctrl-napin avulla.

Alue	Elävänä syntyneet	Kuolleet	Luonnollinen väestönlisäys	Kuntien välinen tulomuutto	Kuntien välinen lähtömuutto	Kuntien välinen nettomuutto	Maahanmuutto Suomeen	Maastamuutto Suomesta	Nettomaahanmuutto	Kokonaisnetto muutto	Kokonaismuutos	Väkiluku ennakkotieto kk lopussa
Pohjois-Karjala	1001	2 218	-1 217	7 945	8 700	-755	1 907	171	1 736	981	-228	162 312
Sk Joensuu	858	1 578	-720	6 870	7 233	-363	1 436	142	1 294	931	217	127 295
Sk Keski-Karjala	64	289	-225	522	719	-197	249	19	230	33	-191	15 656
Sk Pielisen Karjala	79	351	-272	553	748	-195	222	10	212	17	-254	19 361
Heinävesi	9	60	-51	137	179	-42	37	2	35	-7	-58	3 003
Ilomantsi	9	108	-99	168	171	-3	18	2	16	13	-86	4 406
Joensuu	502	886	-384	4 369	4 503	-134	1 161	100	1 061	927	547	78 060
Juuka	19	91	-72	152	198	-46	36	11	25	-21	-94	4 258
Kitee	36	162	-126	286	393	-107	205	13	192	85	-41	9 686
Kontiolahti	168	128	40	880	958	-78	29	13	16	-62	-22	15 135
Lieksa	30	199	-169	313	398	-85	115	7	108	23	-143	10 229
Liperi	105	131	-26	656	659	-3	38	10	28	25	2	11 964
Nurmes	49	152	-103	240	350	-110	107	3	104	-6	-111	9 132
Outokumpu	21	111	-90	328	395	-67	110	4	106	39	-51	6 406
Polvijärvi	25	63	-38	180	170	10	7	0	7	17	-21	4 063
Rääkkylä	3	47	-44	93	123	-30	16	0	16	-14	-57	1 903
Tohmajärvi	25	80	-55	143	203	-60	28	6	22	-38	-93	4 067

Lähde: Tilastokeskus, Väestötieto

Väestörakenne 2022 ja väestöennuste ikäryhmittäin

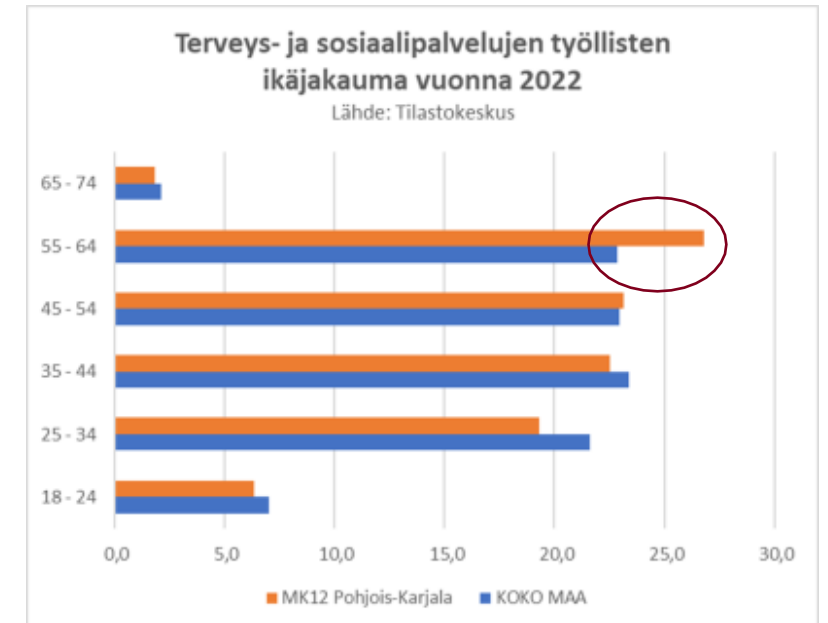
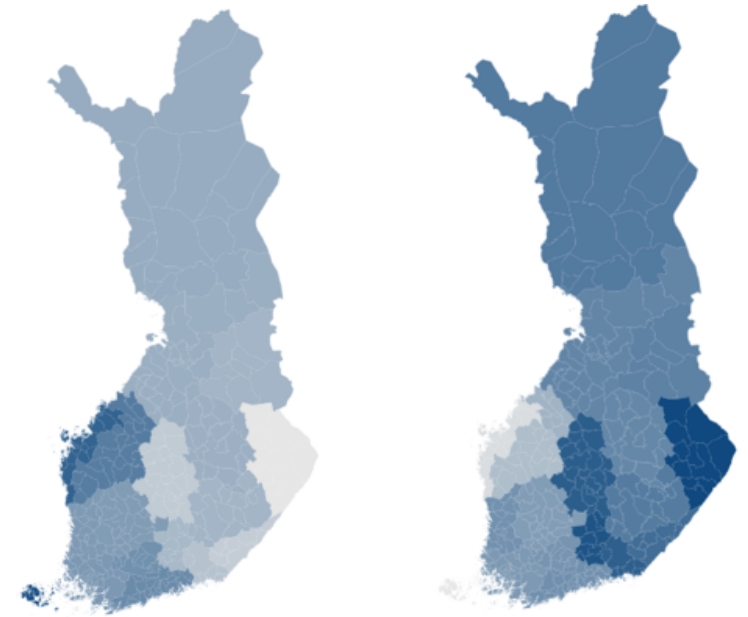
Lähde: Tilastokeskus 2021

Pohjois-Karjala									
	2020	2025*	2030*	2035*	2040*	2020-2040	2020-2040 %	2020-2025	2020-2025 %
0-vuotiaat (syntyneet)	1 140	1 169	1 130	1 107	1 076	-64	-5,6	29	2,5
1-6 -vuotiaat (varhaiskasvatus)	8 082	7 046	6 962	6 749	6 616	-1 466	-18,1	-1 036	-12,8
7-12 -vuotiaat (alakoulu)	9 799	8 716	7 319	7 255	7 023	-2 776	-28,3	-1 083	-11,1
13-15 -vuotiaat (yläkoulu)	4 940	5 041	4 336	3 741	3 679	-1 261	-25,5	101	2,0
16-18 -vuotiaat (lukio / toinen aste)	4 921	4 888	4 857	3 829	3 806	-1 115	-22,7	-33	-0,7
19-23 -vuotiaat (nuoret työkäiset ja opiskelijat)	9 380	8 814	8 961	8 504	6 998	-2 382	-25,4	-566	-6,0
24-64 -vuotiaat (työssäkäyvät)	80 682	75 579	72 198	71 315	71 330	-9 352	-11,6	-5 103	-6,3
65-74 -vuotiaat (eläkkeelle siirtyneet)	25 517	24 886	22 831	19 689	16 924	-8 593	-33,7	-631	-2,5
75-84 -vuotiaat (eläkkeellä olevat)	13 669	17 250	19 862	19 886	18 760	5 091	37,2	3 581	26,2
85- vuotiaat (ikäntyneet)	5 407	5 894	6 912	9 353	11 116	5 709	105,6	487	9,0
Kaikki yht.	163 537	159 283	155 368	151 428	147 328	-16 209	-9,9	-4 254	-2,6

Työvoiman saatavuus ja osaaminen

- Työllisyysaste **68,7 % (2023)**
  - maakunnista matalin (ero 4,9 %-yksikköä)
- Työttömyysaste **14,1 % (2/2024)**
  - maakunnista korkein (ero 3,3 %-yksikköä)
- **20 % yrityksistä kokee työvoiman saatavuuden työllistämisen esteeksi (Pk-yritysbarometri 1/2024)**
- **Sote-alan tilanne on hieman helpottunut, mutta sen arvellaan jatkossa heikentyvän työllisten eläköitymisen ja palvelutarpeen kasvun takia**
  - 55-64 -v. osuus sote-aloilla 27 % = 3 417
- **Merkittävä koulutusmaakunta**
  - hyvä lähtökohta eläköitymistähtiin vastaamiseen (työikäisten määrä laskenut yli 1 000 henkeä / vuosi)
  - haasteena pitovoima

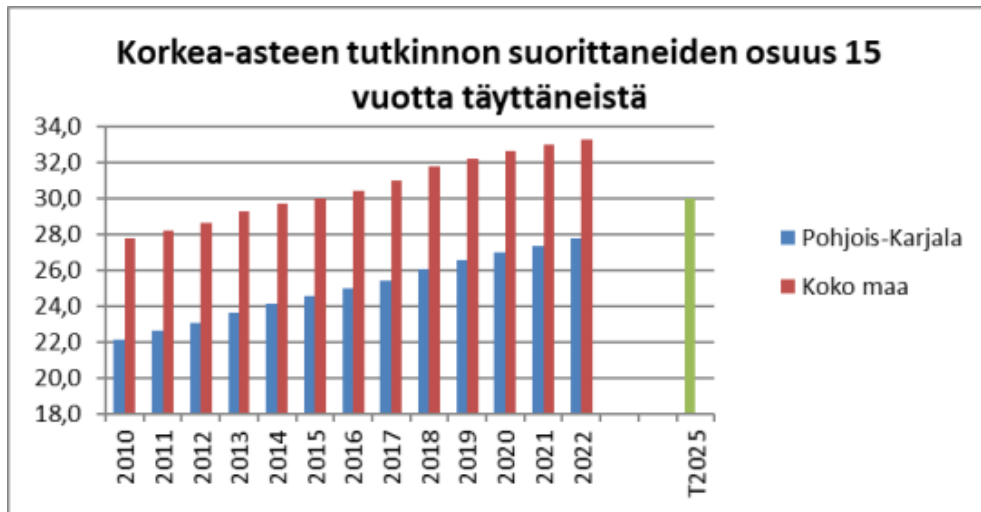
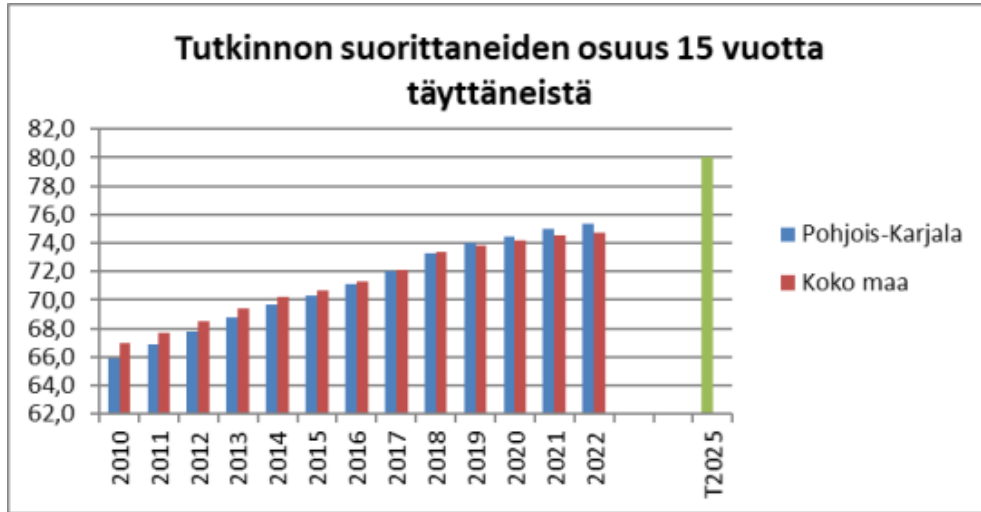
Tutkintotavoitteisen koulutuksen (pl. perusaste) opiskelijat 2022

Lähde: Tilastokeskus

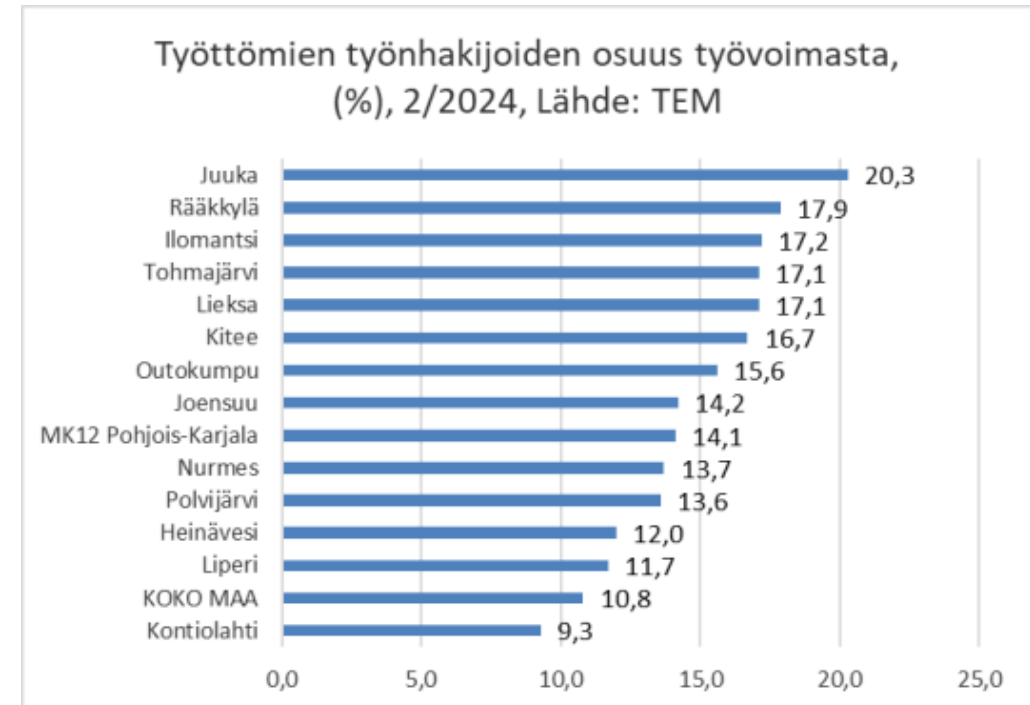
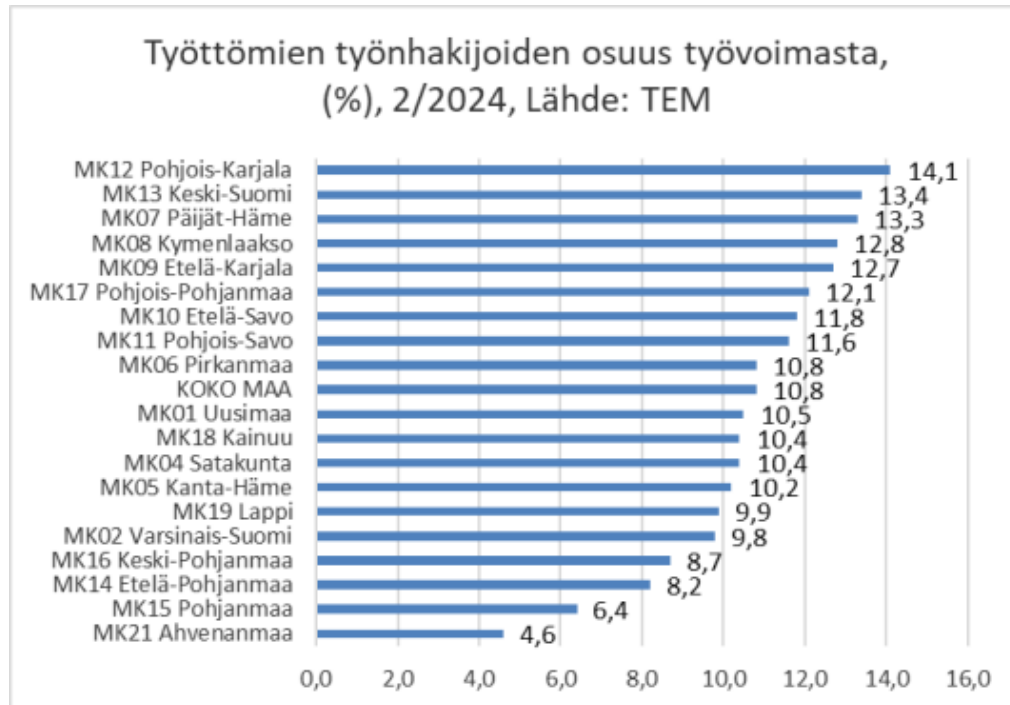
Koulutustilastoja

Lähde: Tilastokeskus

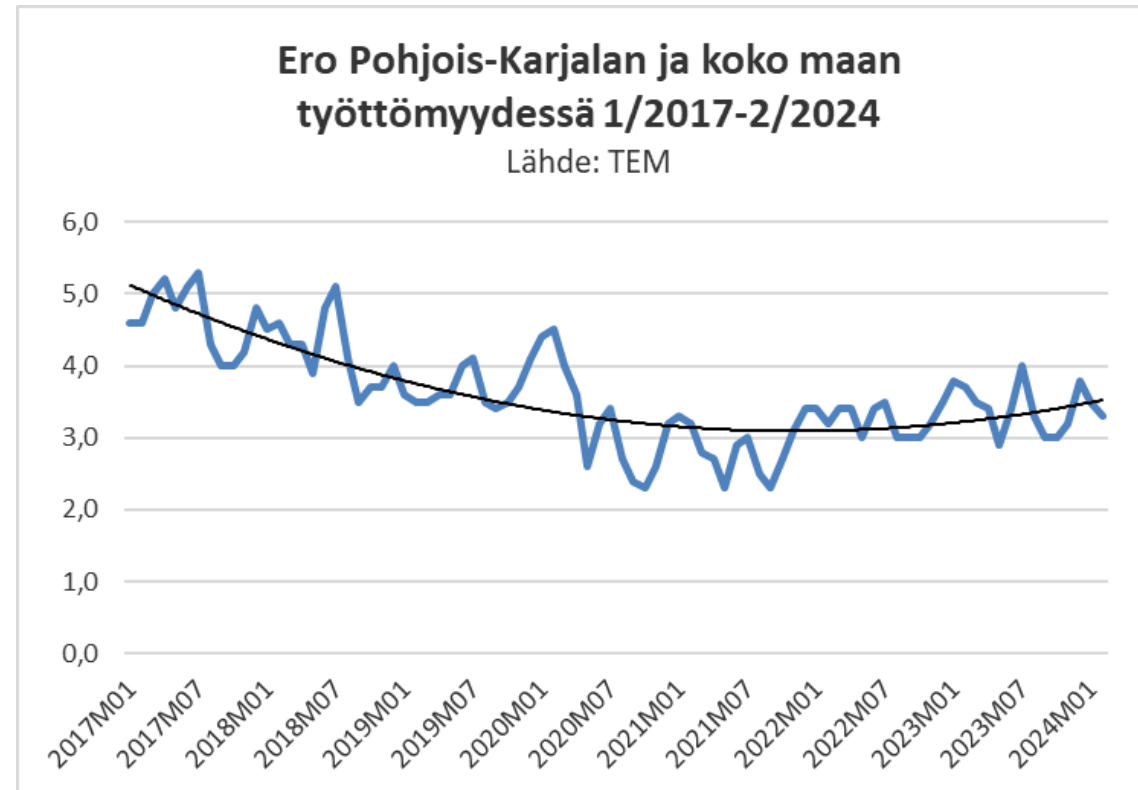
Työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta maakunnissa ja Pohjois-Karjalan kunnissa 2/2024

Ero Pohjois-Karjalan ja koko maan työttömien osuudessa 1/2017–2/2024

Pohjois-Karjala: 14,1 %, koko maa: 10,8 %

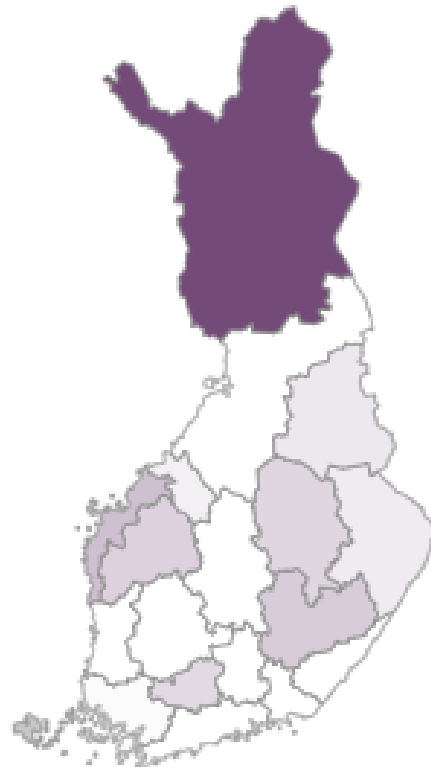
Lähde: TEM

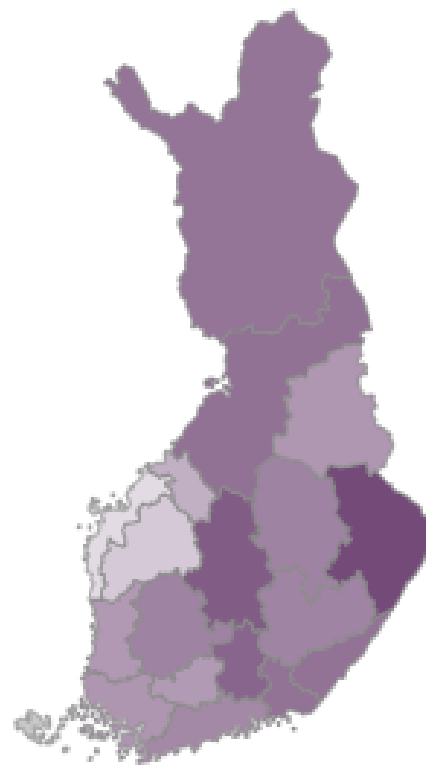
Työvoiman saatavuus ja kohtaanto

Lähde: Työmarkkinatori

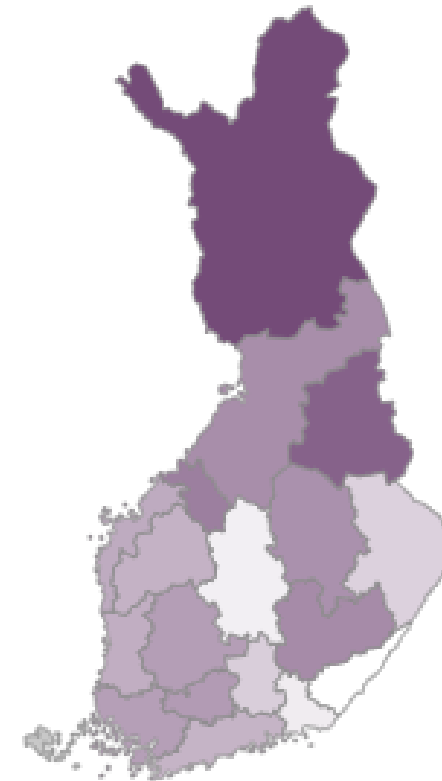
Työvoimapula

Työttömyysaste

Kohtaanto-ongelma

Työvoiman saatavuus ja kohtaanto

Toimialat

Ammatit

Aluevertailu

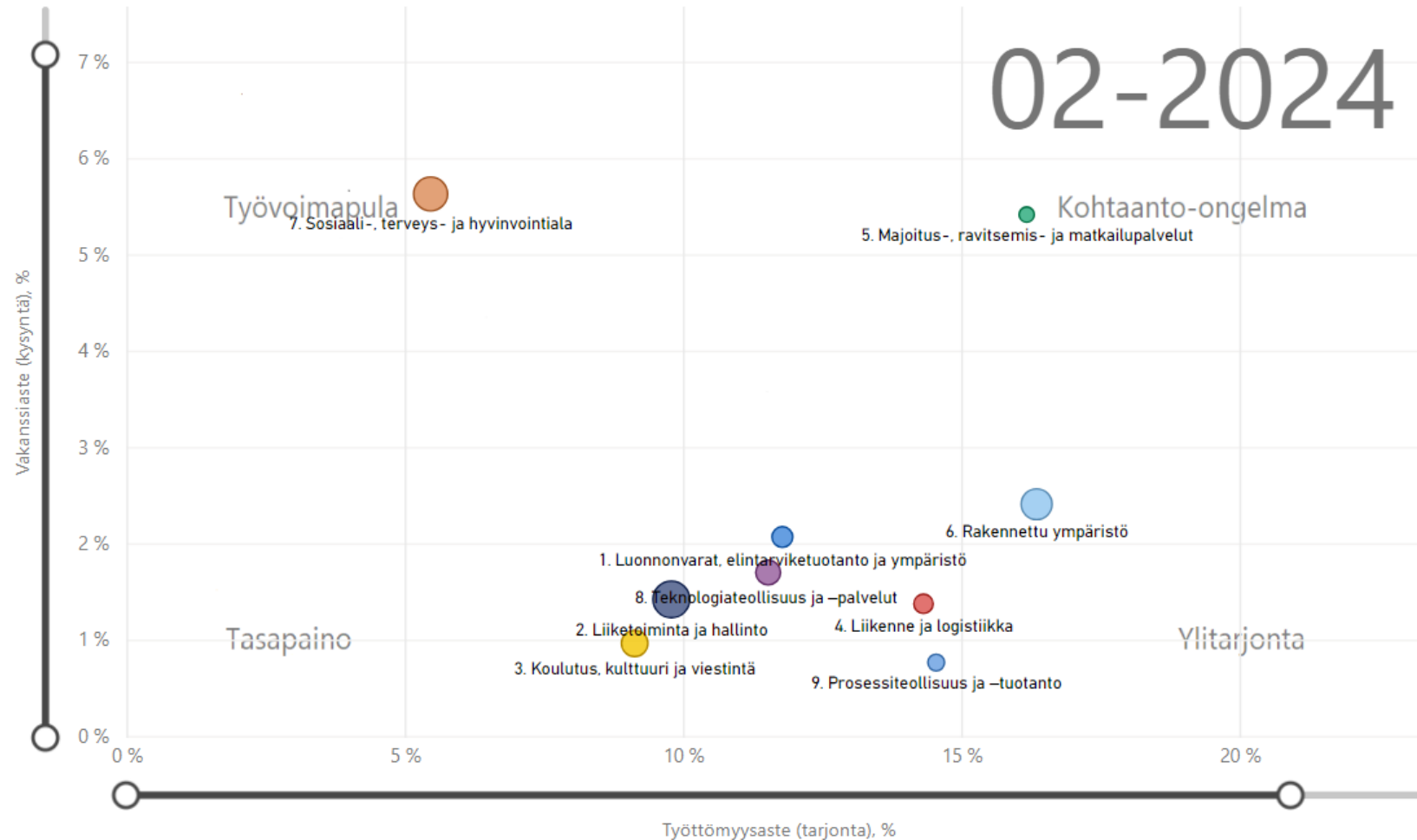
Ammatit taulukkona

Työllisten osuudet

TOP-ammattit

Riskitekijät

Toimialat

Työvoima- barometri

Lähde: TEM

Tilanne: Pohjois-Karjala

Kartalla näet kuvattuna käytettävissä olevien työntekijöiden lukumäärän suhteessa työnantajien tarpeisiin. Vie osoitin alueen päälle saadaksesi lisätietoja alueen tilanteesta.

Huomioi, että pienet luvut avointen työpaikkojen, työttömien tai työllisten määrissä saattavat aiheuttaa epätarkkuutta kohtaantotilanteen kuvaamisessa.

Kohtaantotilanne (Joulukuu 2023)

Ennustettu kohtaantotilanne (Lokakuu 2024)

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Selitykset

- Työvoimapula
- Työvoiman kohtaanto-ongelma
- Työvoiman ylitarjonta
- Työvoiman tasapainotila

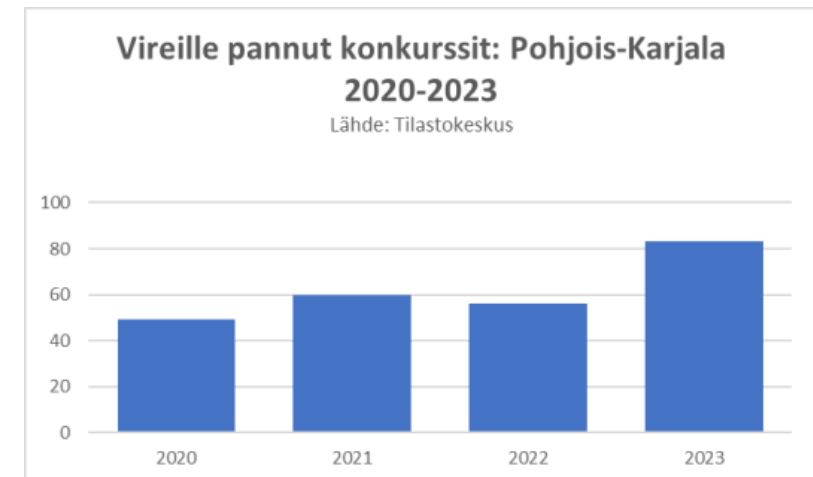
Eniten pulaa

AMMATIT OSAAMISET

- Sairaanhoitajat ym.
- Yleislääkärit
- Sosiaalityön erityisasiantuntijat
- Sosiaalialan ohjaajat ja neuvojat ym.
- Sovellussuunnittelijat
- Lähihoitajat

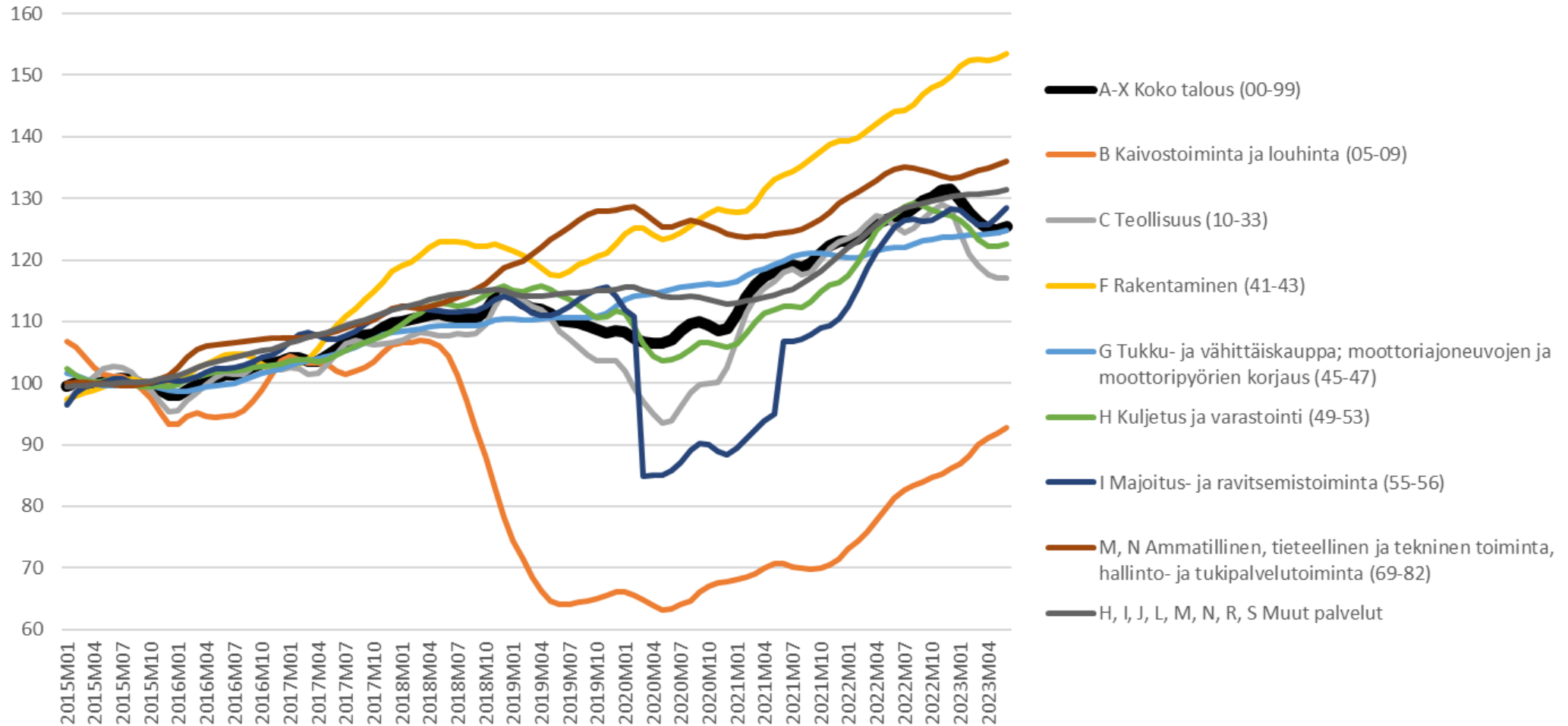
Elinkeinot

- **Poikkeukselliset olot haastavat elinkeinoelämän kehitystä**
  - liikevaihdon vahva kasvu hiipui 2022 ja pysähtyi 2023
  - tilauskannat heikentyneet
  - konkurssien määrä rajussa kasvussa (+48,2 %)
  - liikevaihdon indeksi (H1/2023; 2015 = 100) maakunnista matalin (125)
  - edelleen monia vahvoja kasvualoja (koneet ja laitteet, metsätalous)
- **Lähivuosille eri puolille maakuntaa luvassa kymmenittäin vihreää siirtymää tukevia hankkeita**
  - tiedossa 30 hanketta, kokonaisvolyymi 1,37 mrd. €
  - biohiilitehdas, vihreän vedyn tuotantolaitos, aurinkopuistoja jne.
  - pullonkaulana Fingridin kantaverkko

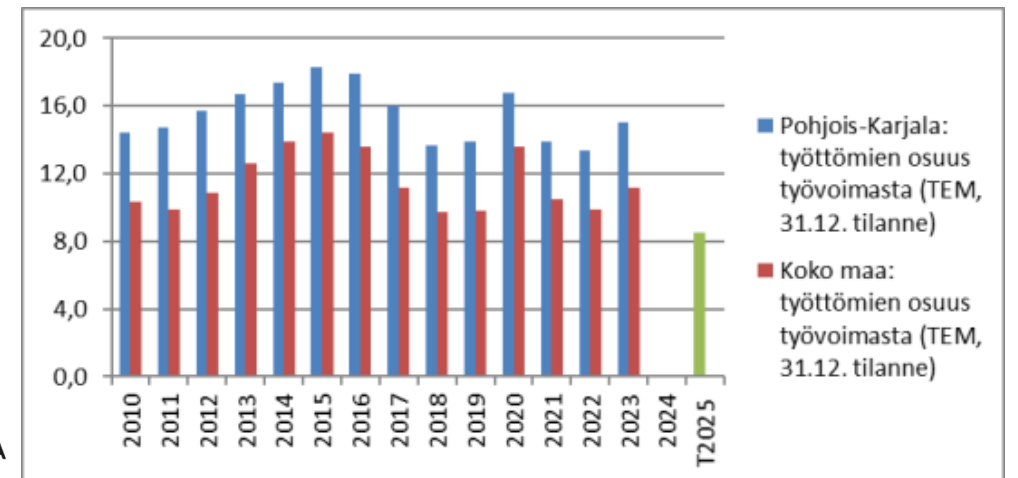
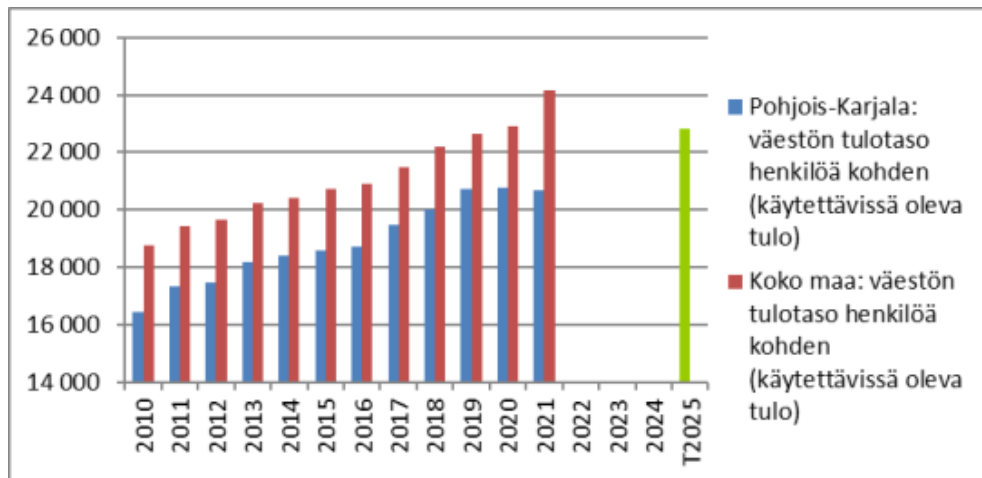
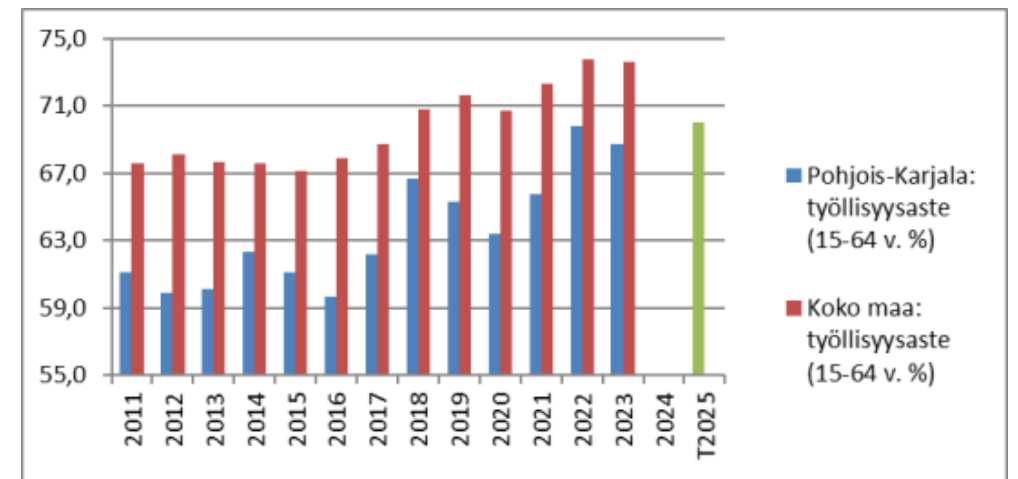
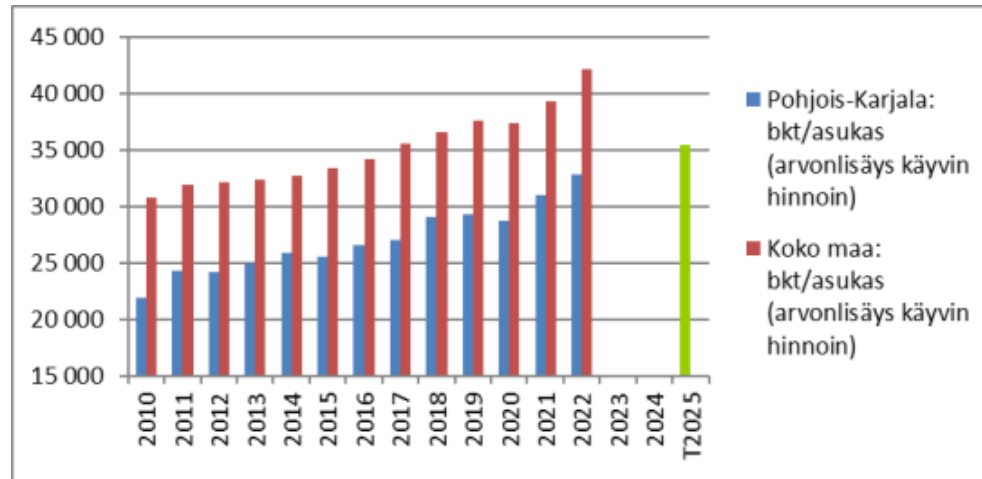
Liikevaihdon kehitys Pohjois-Karjalassa 1/2015-6/2023, 2015 = 100,0

Lähde: Tilastokeskus, asiakaskohtainen suhdannepalvelu

Pohjois-Karjala vs. koko maa

Lähde: Tilastokeskus

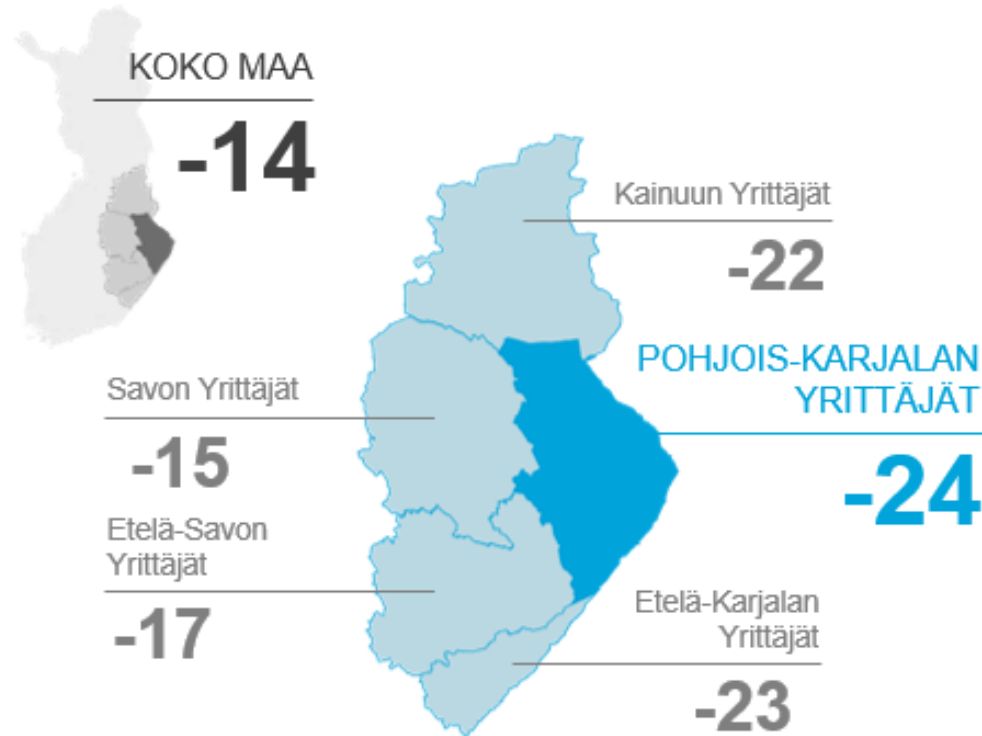

PK-YRITYKSET JA SUHDANNENÄKYMÄT

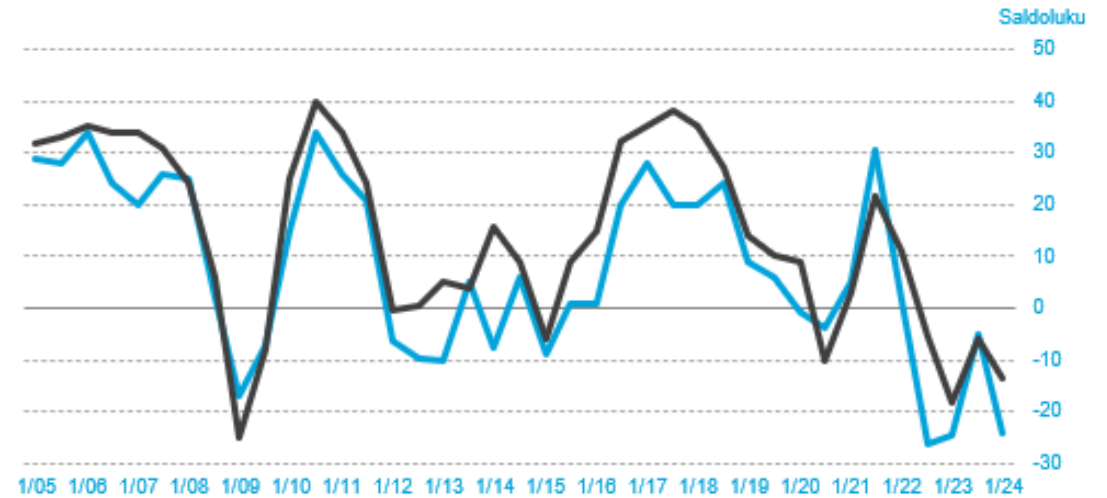
Pohjois-Karjalan Yrittäjät | Lähialueet | Koko maa

Yleinen suhdannenäkymä

(Saldoluku %)

Saldoluvun kehitys 1/2005–1/2024

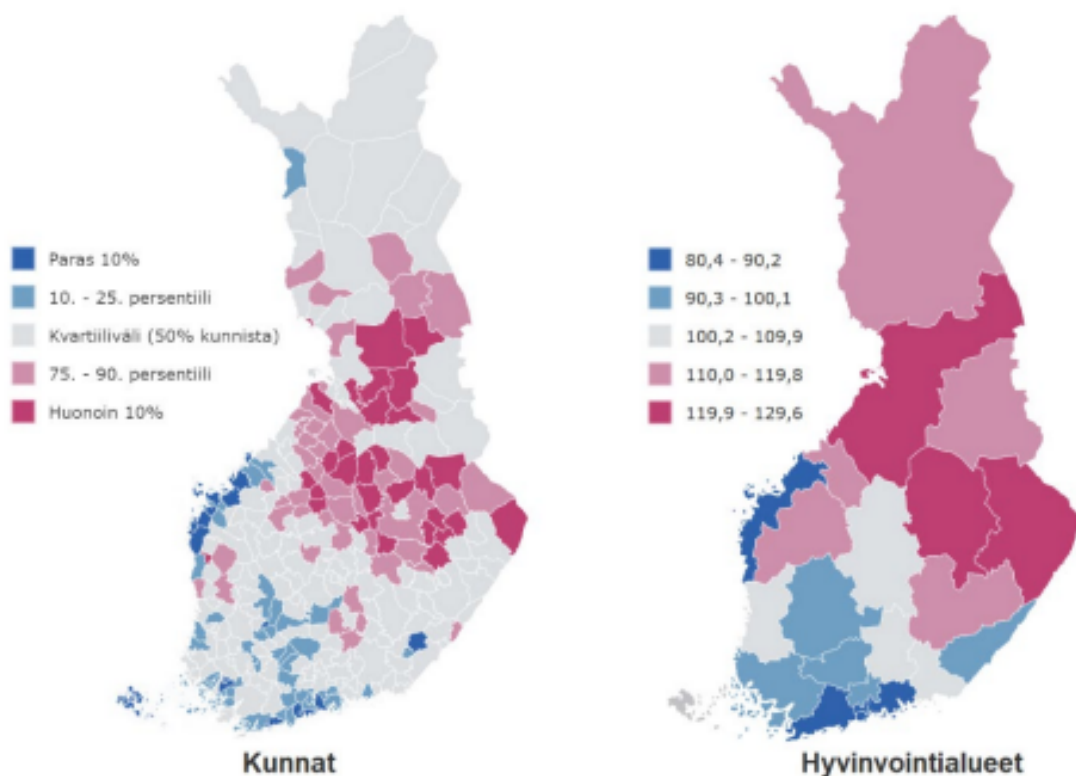
Huomioita tuloksista

Pohjois-Karjalan pk-yrittäjien yleiset suhdannenäkymät ovat valtakunnallista ja lähialueiden keskiarvoja heikkomat. Myös työllisyyden ja yritysten kannattavuuden kehitys on koko maata ja lähes kaikkia lähialueita heikompaa. Poikkeuksena ainoastaan Kainuu, jossa paikallisten yrittäjien näkemys on vieläkin pessimistisempi.

Ikävakioitu sairastavuusindeksi

2017-2019

Lähde: THL, 2022

- Koostettu seitsemästä eri sairausryhmästä, jotka on erikseen indeksoitu (koko maa=100) ja summattu neljän eri näkökulman mukaan määräytyvien painokertoimien mukaan
- Sairausryhmät
  - Syövät
  - Sepelvaltimotauti
  - Aivoverisuonisairaudet
  - TULE-sairaudet
  - Mielenterveys
  - Tapaturmat
  - Dementia (Alzheimer-tauti)
- Ulottuvuudet
  - Kuolleisuus (PYLL)
  - Työkyvyttömyys
  - Terveysteen liittyvän elämänlaadun vaje
  - Terveystenhuollon suorat kustannukset
- Pohjois-Karjala: 120,6 (maan 3. korkein)

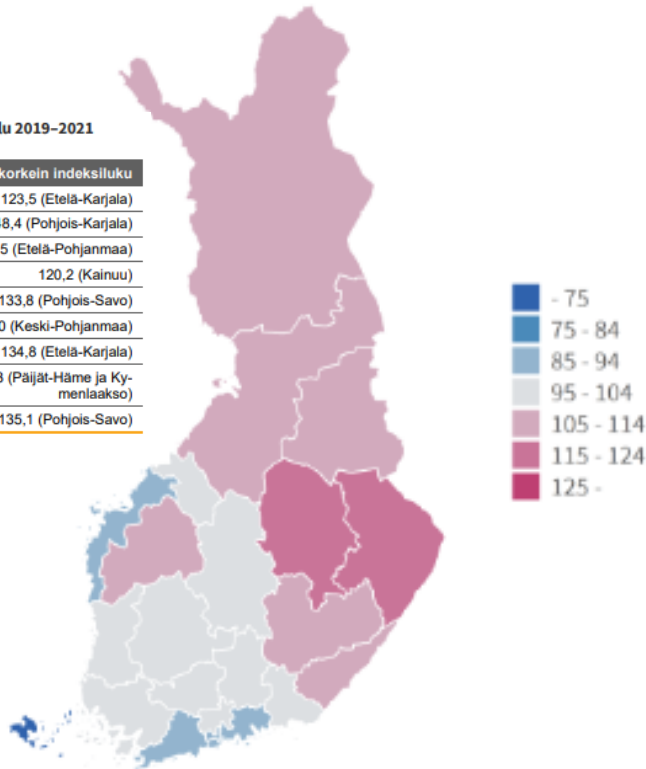
HUOM! Sairastavuusindeksiä ei enää päivitetä, sen korvaa uusi hyvinvointialueittain laadittava kansallinen terveystenindeksi

Kansallinen terveysindeksi 2019-2021

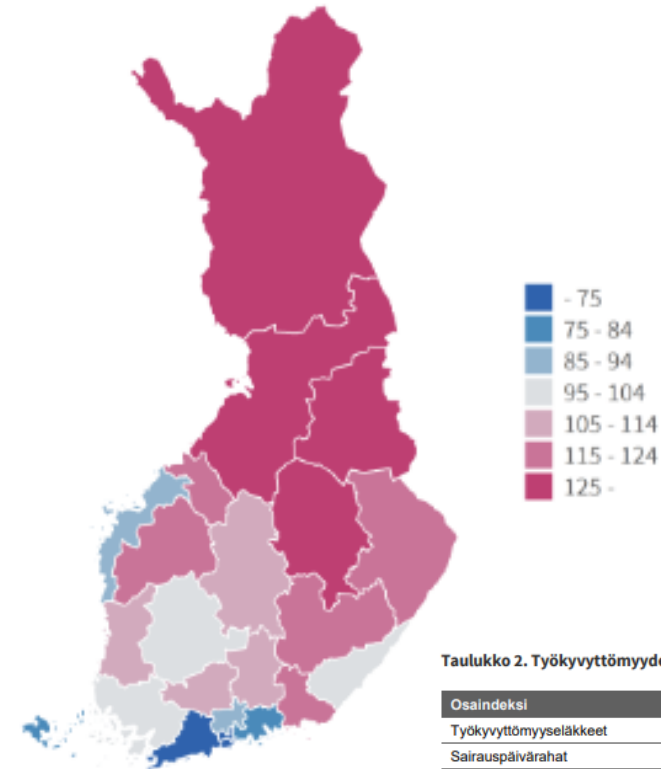
Lähde: THL ja KELA 2023

Taulukko 1. Sairausryhmittäisten osaindeksien alueellinen vaihtelu 2019-2021

Osaindeksi	alhaisin indeksiluku	korkein indeksiluku
Aivoverisuonitaudit	70,8 (Pirkanmaa)	123,5 (Etelä-Karjala)
Alkoholisairaudet	54,5 (Pohjanmaa)	148,4 (Pohjois-Karjala)
Diabetes	84,8 (Helsinki)	117,5 (Etelä-Pohjanmaa)
Keuhkosairaudet	85,5 (Helsinki)	120,2 (Kainuu)
Mielenterveys	78,8 (Pohjanmaa)	133,8 (Pohjois-Savo)
Muistisairaudet	80,2 (Pohjanmaa)	120,0 (Keski-Pohjanmaa)
Sepelvaltimotauti	76,4 (Kanta-Häme)	134,8 (Etelä-Karjala)
Syövät	87,9 (Kainuu)	106,3 (Päijät-Häme ja Kymenlaakso)
Tuki- ja liikuntaelsairaudet	72,6 (Helsinki)	135,1 (Pohjois-Savo)

Sairastavuuden kokonaisindeksi

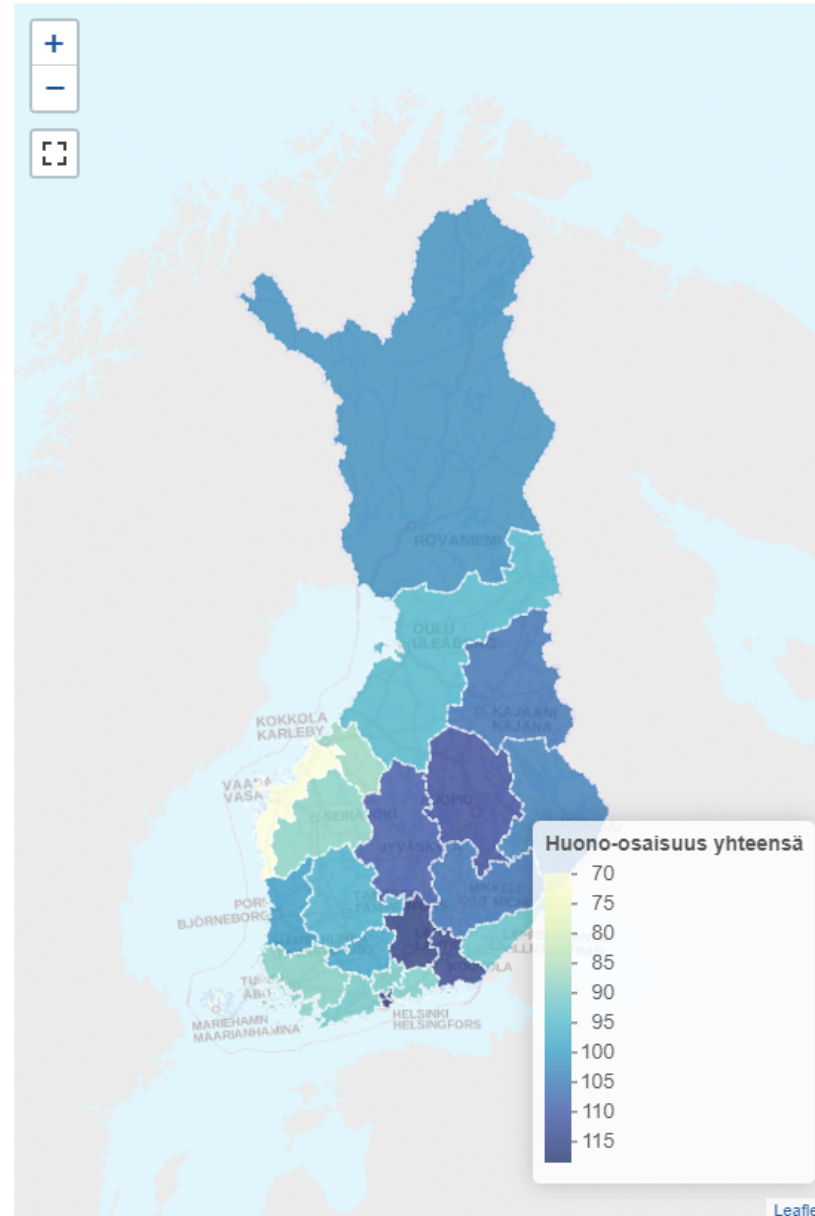
Taulukko 2. Työkyvyttömyyden osaindeksien alueellinen vaihtelu 2019-2021

Osaindeksi	alhaisin indeksiluku	korkein indeksiluku
Työkyvyttömyyseläkkeet	68,0 (Länsi-Uusimaa)	138,2 (Pohjois-Savo)
Sairauspäivärahat	66,0 (Helsinki)	130,9 (Keski-Pohjanmaa)
Ammatillinen kuntoutus	38,4 (Itä-Uusimaa)	242,1 (Pohjois-Karjala)

Työkyvyttömyyden kokonaisindeksi

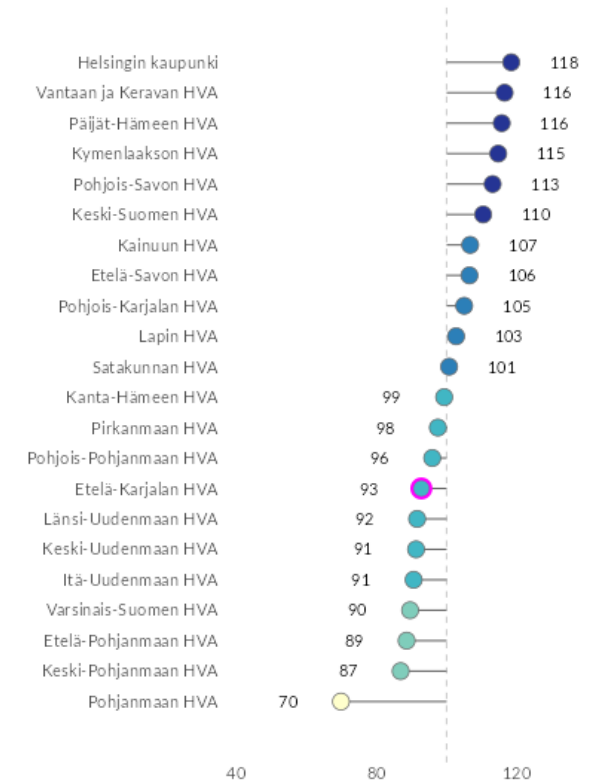
Huono-osaisuus

Lähde: Diakonia-ammattikorkeakoulu

Huono-osaisuus yhteensä

Aluetaso: Hyvinvointialueet

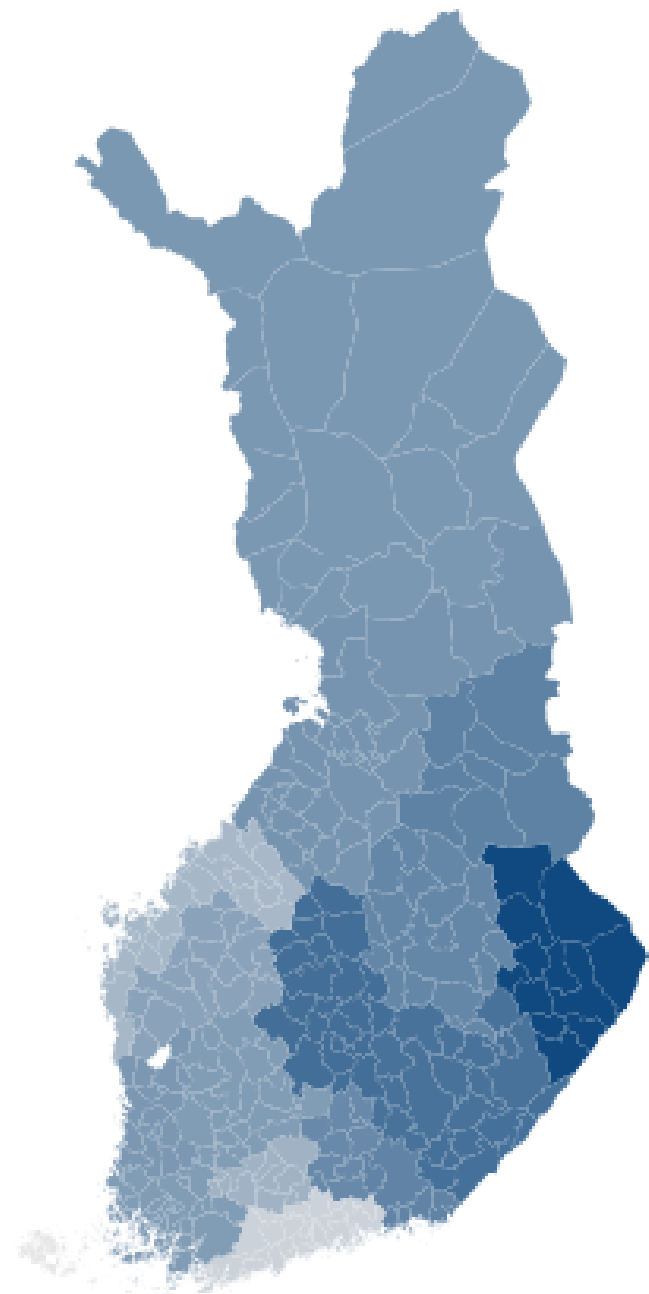

Huono-osaisuus Suomessa -karttasovellus (Diak)
Data: THL (perusdata) & Diak (medianisuhteus)
Tiedot haettu: 2023-08-02

Maan korkein pienituloisuusaste

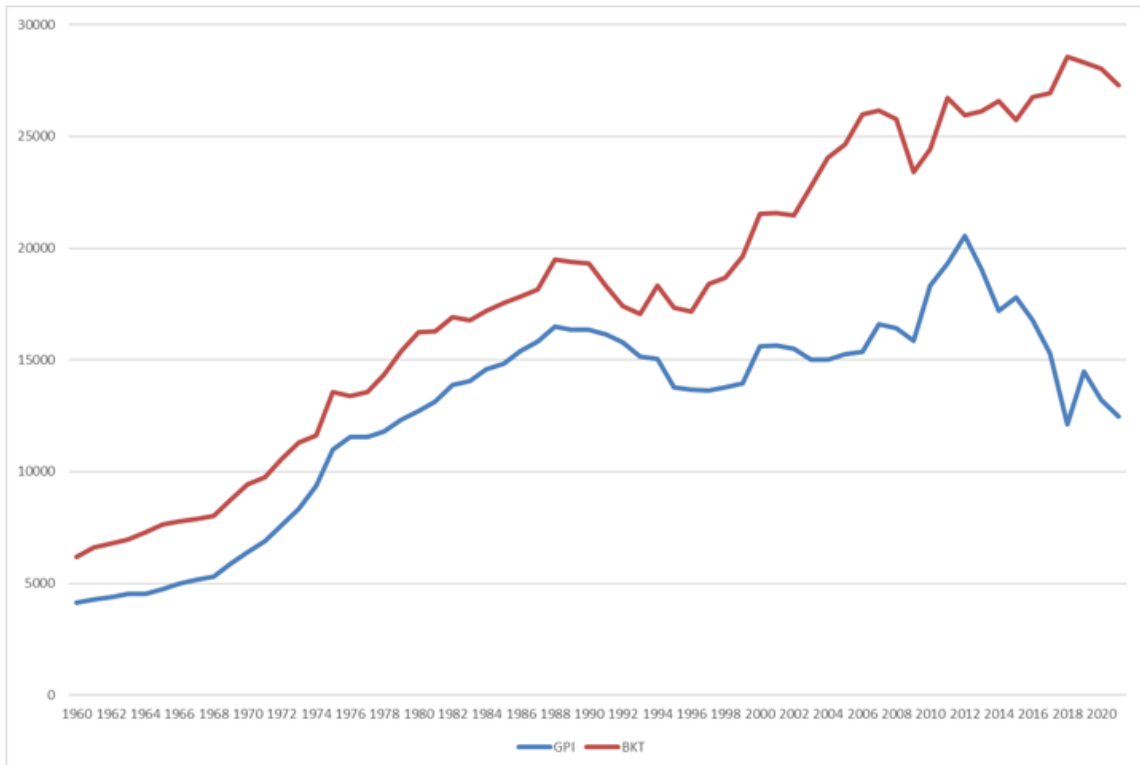
Lähde: Tutkiahallintoa.fi

Pienituloisten osuus 18,4 %
(2021)

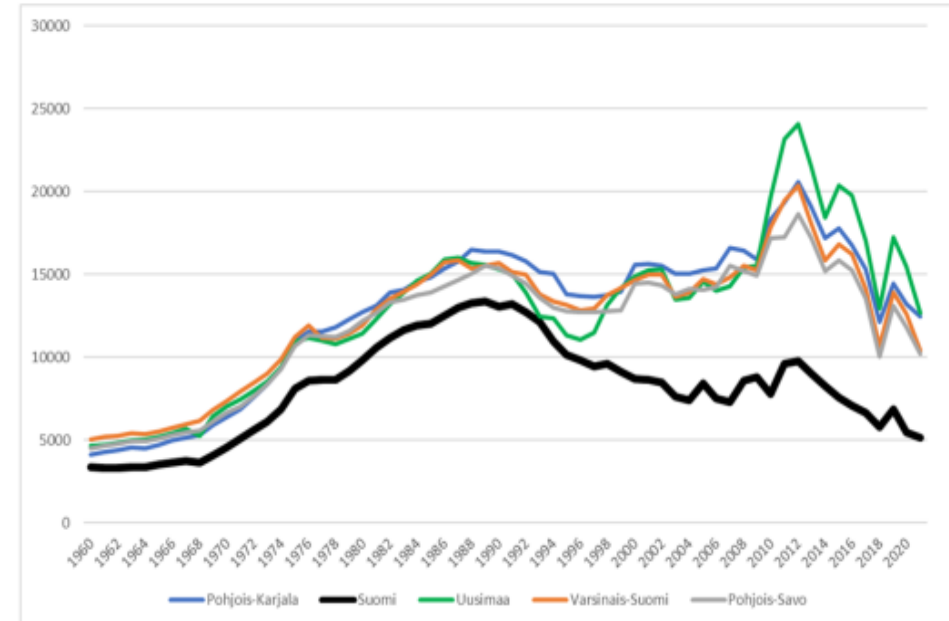

Pohjois-Karjalan GPI

*GPI-indikaattori (Genuine Progress Indicator, aidon kehityksen indikaattori) laajentaa nykyistä taloustieteellistä tilastokuvausta huomioimalla mm. luonnon tuottamat hyödykkeet ja palvelut, ympäristön saastumisen, tasa-arvon ja muiden inhimillisten perusarvojen toteutumisen yhteiskunnassa ja pyrkii huomioimaan myös kuluttajien hyvinvointiin vaikuttavat tekijät, joita BKT-mittari ei huomioi. GPI:n laskennassa huomioidaan (1) tulojaolla painotettu yksityinen kulutus, (2) hyvinvointia tuottavat markkinattomat palvelut, (3) tuotannon haitat ihmisille ja (4) ympäristön heikentyminen ja luonnonvarojen kuluminen.

Parhaiten menestyneiden maakuntien GPI asukasta kohti 1960-2021

*) ennakkotiedot 2020 ja 2021.

Sodan merkittävimmät taloudelliset vaikutukset Pohjois-Karjalalle

Matkailu

Venäläiset olleet ylivoimaisesti suurin ulkomaalainen matkailijaryhmä.

2019 lukuja:

- Matkailijoita 214 000
- Yöpymisiä 24 000
- Taloudellinen vaikutus 27 M€
- Rajanylitykset 1,2 miljoonaa

→ **Uudet kv. markkinat ja lentoyhteydet**

Energia

Tuulivoiman rakentaminen ilmavalvonnan vuoksi estynyt

→ **Kompensatioalueet**

→ **Kantaverkko** laajennettava myös itäisimpään Suomeen

→ **Merkittävät puhtaan energian investoinnit**

Teollisuus

Viennin osuus Venäjälle ollut kaksinkertainen verrattuna koko maahan (10 %, n. 1300 työpaikkaa)

Metalliteollisuuden heikentynyt kehitys

Tärkeiden raaka-aineiden **tuonti**: raakapuu, hake, puru, energiahake

Sota ja pakotteet vaikuttaneet 79 % yrityksistä kielteisesti

→ **Yritysten kilpailukyvyn parantaminen**

Työllisyys

Kausityövoiman saatavuus?

Venäläisopiskelijat 900 → ?

Saimaan kanavan ja Niiralan rajanylityspaikan hankkeet sekä kaikki raja-alueyhteistyö ja kauppa jäissä

→ **Laaja elinvoiman vahvistaminen**

Logistiikan haasteet

Venäjältä tuotu erityisesti puuta tehtaalle: Liikenne siirtynyt Suomen sisälle

Joensuun sataman vienti 120 000 t ja tuonti 80 000 t kulkevat Haminan ja Loviisan kautta

→ **Saavutettavuuden ja erityisesti Karjalan radan parantaminen**

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Kiitos!

pohjois-karjala.fi

[@pohjois-karjala](https://www.facebook.com/pohjois-karjala)

[@pkliitto](https://twitter.com/pkliitto)

[@pohjois_karjala](https://www.instagram.com/pohjois_karjala)

[linkedin.com/company/
pohjois-karjala](https://www.linkedin.com/company/pohjois-karjala)

[youtube.com/pkmaakuntaliitto](https://www.youtube.com/pkmaakuntaliitto)